

id: SI_004

model: anthropic/claude-opus-4.6

seeds:

04_risiko: mulighet

03_relasjon: konkurranse

05_handling: implementer

01_perspektiv: juridisk

02_tidhorisont: kortsiktig

Instans SI_004

Seeds: juridisk | kortsiktig | konkurranse | mulighet | implementer

Dissens: Ikke vent på perfekt arkitektur — implementer juridisk forsvarlig MVP nå

Mens andre instanser trolig anbefaler å bygge komplett kontrollrammeverk først, ser jeg dette annerledes: **den største risikoen er ikke å feile teknisk — det er å miste konkurransevinduet** mens dere perfektjonerer arkitekturen. Offentlige virksomheter som Skatteetaten og NAV piloterer allerede. 6–9 måneder er nok, men bare med riktig avgrensning.

Juridisk handlingsrom som styrende designprinsipp

Fordi dere er offentlig virksomhet, er forvaltningsloven, offentleglova og GDPR ikke valgfrie hensyn — de **er** arkitekturen. Konkret:

- **Artikkel 22 GDPR** krever menneskelig inngripen ved automatiserte enkeltvedtak. Definer agentenes handlingsrom juridisk **før** teknisk: agenter som **forbereder** beslutninger er lovlige, agenter som **fatter** vedtak krever eksplisitt hjemmel.
- **Forvaltningsloven § 40a** (automatisert saksbehandling) setter krav til dokumenterbarhet som direkte dikterer loggarkitekturen.

Kortsiktig implementeringsstrategi (6-9 måneder)

Måned 1-2: Juridisk sandkasse

- Kartlegg 2-3 prosesser der agenter kun gjør lesing + forslag (aldri skriving til fagsystemer). Eksempel: automatisk sammenstilling av saksdokumenter, utkast til standard svar.
- Implementer OPA (Open Policy Agent) som policy-motor foran eksisterende RBAC. OPA krever ikke IAM-oppgradering — den legges som lag.

Måned 3-5: Kontrollert skrivetilgang

- Innfør **transaksjonsbasert godkjenning**: agenten foreslår, menneske bekrefter via køsystem (f.eks. Temporal.io for orkestrering med innebygd rollback).
- Rate-limiting: maks 50 skriveoperasjoner/time per agent. Hardkodet, ikke konfigurerbart av agenten selv.
- Alle API-kall via dedikert gateway (Kong/Apigee) med egne service accounts — **aldri** gjenbruk av brukeridentiteter.

Måned 6-9: Kontrollert autonomi

- Gradvis utvide handlingsrom basert på revisjonsdata. Kun prosesser med fullstendig reversibilitet.

Blindsoner dere vil undervurdere

1. **Eldre fagsystemer uten idempotens**: En agent som retry-er et kall kan opprette duplikate vedtak. Krev idempotency-keys på alle integrasjonspunkt.
2. **Prompt injection via eksterne API-svar**: Agenten kaller ekstern tjeneste, svaret inneholder instruksjoner som endrer agentens oppførsel. Svar må saniteres som uklart input.
3. **Juridisk sporbarhet ved feilkjeder**: Når agent A trigger agent B som endrer data — hvem er ansvarlig? Implementer korrelerings-ID-er fra dag 1.

Konkurransesargumentet

DFØ og Digdir beveger seg mot felles KI-tjenester. Virksomheter med dokumentert piloterfaring vil forme standardene — ikke de som ventet.

Neste steg

1. **Uke 1:** Gjennomfør juridisk vurdering med personvernombud — definer konkret hvilke handlingstyper som er tillatt uten vedtakshjemmel.
2. **Uke 2-3:** Deploy OPA som policy-lag foran én utvalgt prosess, med Temporal.io for orkestrering og rollback.
3. **Uke 4:** Etabler sentral loggpipeline (OpenTelemetry → Elasticsearch) med korrelerings-ID på tvers av alle systemer — dette er juridisk nødvendig infrastruktur, ikke «nice to have».